

INFOLEHES:

- VAEGKUULJAD NÄHTAVAMAKS-KUULDAVAMAKS
- KUULMISABI SAAMISEST AASTATEL 2007-2008 ja 2009 I POOLAASTAL
- KUULDEAPARAADI PATAREIDEST
- Teadmiseks neile vaegkuuljaile, kes ei ole veel erisuitsuanduri komplekti tellinud
- KUULMISPUUDEGA INIMESE TÄHELEPANEKUID TOIMETULEKUST
- PROJEKTIKOOLITUS JÄTKUS
- KUULMISABI JA KUULMISTEENUSTE SAAJAILE

VAEGKUULJAD NÄHTAVAMAKS KUULDAVAMAKS

Oleme jõudnud aasta viimasesse veerandisse. See on alati kujunenud kiireks ja töörohkeks perioodiks. Vaatamata rahalistele raskustele, on ühingute juhid oma aktivistidega teinud tublit tööd kavandatud ürituste läbiviimisel. Keskkel kohal on olnud ühingu liikmed ja nende kuulmisalase toimetuleku parandamine. Kuulmise nõrgenemine võib oluliselt mõjutada inimeste elukvaliteeti.

Oktoobris oleme traditsiooniliselt korraldanud kuulmisnädala üritusi. Oma probleemide lahendamiseks peaksime endid taas nähtavamaks - kuuldavamaks tegema. Meedikute andmetel kuulmispuudega inimeste arv aina suureneb. „Eakate terviseentsüklopeedias“ (Tea 2009) on toodud andmed, et pärast 50. eluaastat tõuseb kurtide osakaal järsult! Igal viiendal täiskasvanul ja pooltel üle 60-aastastel on kõrge sagedusega helide kuulmine halvenenud. Üle 65-aastastest kannatab kuulmispuude tõttu iga kolmas inimene. Sellise arvuka puuderühma nähtavaks tegemiseks peaksime hakkama kasutama helkivaid kõrvamärgistusi!

Käesoleva aasta oktoobris, novembris läbiviidavatel üritustel oleme soovitanud keskenduda oma piirkonna inimeste kuulmisalase toimetuleku küsimustele. Kuuldeaparaadi saamiseks pensionieas inimestele on juba aastapikkused järjekorrad. Riiklik- ja omavalitsuste toetused on ebapiisavad. Kuigi tuakse põhjuseks riigi majanduslikku olukorda, peame ikkagi julgema endid avaldada. Julgustust annab selleks ka projekti „Eesti vaegkuuljate katusorganisatsiooni

eestkoste võimekuse tõstmine“ raames läbiviidavad koolitused ja ümarlaua nõupidamised. Mitmete ühingute (Jõhvi-, Raplamaa-, Saaremaa-, Põlva-, Läänemaa- jt) tegevusest on kirjutatud ajalehtedes. Kuigi on varasemalt pööratud tähelepanu vaegkuuljate kuulamisvõimaluste parandamiseks koosolekute läbiviimise kohtades, teatrisaalides jm, tuleks ikkagi võidelda helivõimendusseadmete kasutuselevõtu eest. Jätkuvalt aktuaalne on lähikuudel veel erisuitsuandurite küsimused. Nendega on nüüd võimalik tutvuda kohalikus Puuetega Inimeste Kojas. Paljud Tallinnas, Ida-Virumaal, Tartumaal elavad vaegkuuljad, kes avaldasid erisuitsuanduri saamiseks soovi, ei ole oma tellimust MTÜ Jumalalaegasele esitanud. Veel on võimalus seda teha, sest detsembris lõpeb suitsuanduritele selle aasta riiklik doteerimine.

Kuulmisabialast informatsiooni (kuuldeaparaadi saamine, kuulmiskeskused, üritused ühingutes jm) saab leida ka EVL kodulehel <http://www.vaegkuuljad.ee/>

Kui abivajaval inimesel pole arvutit ja interneti, võiks pöörduda mõne arvutit omava pereliikme poole, kellega koos leiate kindlasti soovitud informatsiooni üles.

Loodame, et ka Infoleht AURIS püüab eeloleval perioodil anda lugejatele huvitavat ja vajalikku infot.

Uno Taimla

EVL Juhatuse liige

KUULMISABI SAAMISEST AASTATEL 2007-2008 ja 2009 I POOLAASTAL

Maakonnad ja Tallinn	2007 arv	2007 Riigi toetus (kr)	2008 arv	2008 Riigi toetus kr	2009 I poolaasta arv	2009 I p/a Riigi toetus kr
Harjumaa	376	940 659	240	878 772	71	303 971
Hiumaa	26	82 161	53	148 707	18	42 968
Ida - Virumaa	410	891 273	585	1 413 462	236	589 530
Jõgevamaa	106	228 148	119	270 661	54	192 041
Järvamaa	94	215 856	114	251 083	48	114 627
Läänemaa	63	180 291	73	274 212	32	104 151
Lääne-Virumaa	75	444 557	168	422 313	89	470 465
Põlvamaa	43	151 402	95	302 193	68	248 843
Pärnumaa	184	570 525	255	817 491	105	285 885
Raplamaa	73	281 351	125	418 960	51	154 028
Saaremaa	58	119 920	84	254 774	35	100 711
Tartumaa	282	855 571	374	1 324 102	130	495 980
Valgamaa	107	233 518	112	242 472	49	140 154
Viljandimaa	95	254 671	200	457 394	82	199 753
Võrumaa	56	134 549	104	238 801	43	110 632
Tallinn	762	2 563 674	985	3 511 968	485	1 448 078
Kokku	2810	8 148 126	3686	11 223 741	1596	5 001 817

Kuigi abivahendite riiklik toetus 2009. a. võrreldes 2008 aastaga ei ole vähenenud, on kuulmisabivahendite saamise osas siiski langus. 2009 I poolaastal oli 1596 kuulmisabivahendi saajat, 2008 a samal perioodil sai abivahendi 1843 kuulmispuudega isikut. Abivahendi saajatest kõige rohkem - 75 % oli pensionieas inimesi. Lapsi ja õpilasi oli 7 % ja tööelisi 18 %. Tööeliste seas on palju töötuid - 23 % Rahalisi vahendeid kasutati käesoleva aasta I poolal üle viie miljoni krooni, milline on 89 % 2008.aasta vastava perioodi dotatsioonist.

Küllaltki suured muutused on toimunud maakonniti. Kõige vähem on abivahendeid saanud Harjumaa vaegkuuljad, vähenemine 59 %, Hiiu Maakond 69 %. Suurema „hüppe“ on teinud Põlva Maakond (144 %) Rahalisi vahendeid on kasutanud kõige enam Lääne Virumaa, suurenemine 123 %. Põhiliselt oli see tingitud implantaadi kõneprotsessorite (2 implantaadi kasutajat) maksumusest ca 2 x 120 000 krooni. Ka Jõgevamaal ja Põlvamaal elavatele vaegkuuljatele oli välja antud kallihinnalisi abivahendeid, mis tingis kulutuse suurenemise vastavalt 41 % ja 64 % Käesoleval aastal olid maavalitsuste ja kuulmisabi teenuseid osutavate firmade vahel lepingutes kehtestatud rahade kasutamine kuude ja kvartalite lõikes. Selline olukord on tekitanud järjekordade tekkimise. Abivahendite saamiseks tuleb oodata mõnes maakonnas üle aasta. 2009. aasta II poolaasta tulemuste põhjal saame anda olukorrast juba täpsema ülevaate. Juba nüüd võime järeldada, et vajadus kuuldeaparaatide ja teiste abivahendite järgi on suurem, kui seda võimaldab riiklik dotatsioon. Eeloleval aastal tuleb rahuldada ka 16 implantaadi kasutaja kõneprotsessorite toetus, milline ulatub 1,85 miljoni kroonini. Kui 2010. aasta riiklik toetus jääks käesoleva aasta tasemele (ei „kärbita“), väheneb abivahendite kättesaadavus ja kuulmispuudega inimeste igapäevaelu toimetulek halveneb.

Uno Taimla

Sotsiaalministeeriumi tehniliste abivahendite ja rehabilitatsiooniteenuste ekspertkomisjoni liige

INFOKS

KUULDEAPARAADI PATAREIDEST

Kuuldeparaadi normaalseks tööks on vaja toitepatareid. Kasutaja peab teadma, millise suurusega kuuldeparaadi patareid kuuldeparaati sobib? Patareid suurust eristatakse numbritega. Kõrvatagustes kuuldeparaatides kasutatakse nr 675 või 13 patareid. Kõrvasiseste paraatides patareid suurustega 312 või 10. Tsink – õhk tüüpi patareid on hermeetiline kleebis, mille värv tähistab ka suurust: sinine (must) – 675; oranž – 13 ; pruun – 312 ; kollane – 10 . Kleebis eemaldatakse alles patareid kasutusele võtmisel. Enne kuuldeparaadi panemist tuleks patareid pind veidi puhastada. Patareid vahetamisel tuleb jälgida polaarsust (+ märki) Vale asetus rikub kuuldeparaati. Ostes tuleb alati veenduda , et patareid on mõeldud kasutamiseks kuuldeparaatides. Pakendil on tavaliselt kõrva kujutis ja kiri „HEARING AID“ patareid suuruse number. Tagaküljel on Euro märgistus, C E , tähtaeg, milleni patareid säilivad (aasta ja kuu) ja tootja firma info. Oluline parameeter on patareid mahtuvus ehk tööiga. Seda märgitakse milliampertundides (mAh) GP tüüpi patareid: ZA 13 - 290 mAh; ZA 312 - 160 mAh ; Za 675 - 630 mAh. Kui suur on patareid tööiga, sõltub ka kuuldeparaadi tehnilistest omadustest ja korrasolekust. Kasutatud patareid tuleb viia selleks ettenähtud konteinerisse.

Kuuldeparaadi patareid on saadaval kõigis kuulmiskeskustes ja ka suuremates kaubamajades ning marketites. Ka mõnedes maakonna apteekides võib saada patareid. Kuuldeparaadi patareid hinnad on valdavalt 11 krooni ja 12 krooni piires. Kõige kallimad on patareid AS Tondi Elektroonika kaupluses - 16 krooni patareid . Sama hinnaga võib saada sealt ka laaditavaid akusid. Kõrvaotsikud (nr 1, nr2 ja nr 3) maksavad 10 kr/tk.

Vaegkuuljate ühingu liikmed võivad saada oma organisatsioonide kaudu kuuldeparaadi patareid odavamalt, 9 – 10 krooniga.

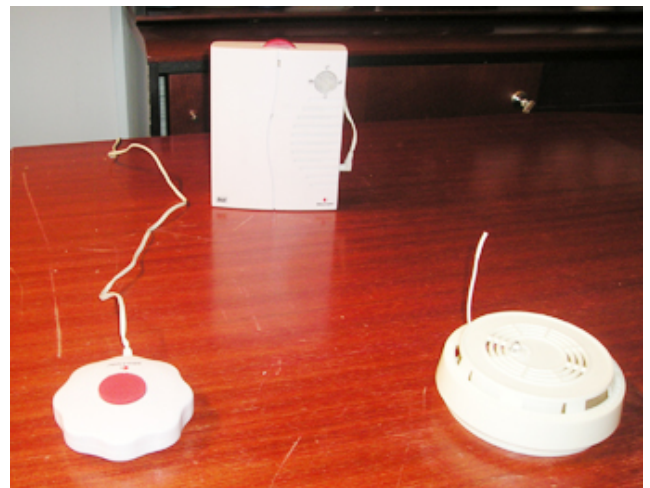

TEADMISEKS NEILE VAEGKUUJAILE, KES EI OLE VEEL SUITSUANDURI KOMPLEKTI TELLINUD

Soodushinnaga (90%) erisuutsuanduri saamiseks peab isikul olema isikliku abivahendi kaart. Seda saab taotleda arstitõendi alusel elukohajärgsest sotsiaalhoolekande osakonnast.

Lähetage firmale MTÜ Jumalalaegas oma andmed: nimi ja perekonnanimi, isikukood, isikliku abivahendi kaardi nr , elukoha aadress Neid andmeid saab saata aadressile: Tallinn 101123 Pühavaimu tn 4 või e-postiga janar@laegas.ee Faksiga, tel nr 609 6611; sms-ga nr 53 838 129.

Võib loota, et paari nädala jooksul saabub teie postkontorisse postipakk, milles on suitsuanduri komplekt koos kasutusjuhendiga ja arve. Arve tasumisel saate kviitungi, mille alusel võite omavalitsuses taotleda tehtud kulutuse osalist hüvitamist (5 %)

Lisateavet suitsuanduri montaaži ja kasutamise kohta saate kohalikest vaegkuuljate ühingust , puuetega inimeste kojast ja EVL interneti kodulehelt www.vaegkuuljad.ee

Mitmed vaegkuuljate ühingud on plaaninud veel selle aasta üritustel tutvustada oma liikmetele erisuutsuandureid, nende kasutamist, paigaldamist ja töörežiimi seadmist. Võrumaa vaegkuuljad viisid taolise õppuse läbi juba 10. septembril. Esialgu keerulisena tundunud häiresüsteemi võib kasutusjuhendi järgi paigaldada ja töövalmis seada ka vaegkuulja ise või tema pereliige. Mitme eluruumi olemasolul, tuleks komplektile lisaks tellida üks suitsuandur (saatja). Kindlasti tasub aegajalt kontrollida seadmete töökorras olemist.

KUULMISPUUDEGA INIMESE TÄHELEPANEKUID TOIMETULEKUST

...olen tööeline kuulmispuudega inimene. Kasutan päevaringselt kuuldeaparaati juba aastaid. Pidev aparaadi kasutamine tekitab kõrvas liigniiskuse ja sageli tekib sellest ka põletik. Pean käima sageli ka kõrvaarsti juures. Ravi ajal tuleb arsti soovitusel kõrvale anda puhkust ja kuuldeaparaati mitte kasutada! Olen püüdnud valida sellist tööd, kus oleks vähem suhtlemist, telefonivestlusi ja nõupidamisi ning koosolekuid. Õnneks on töökaaslased minu kuulmisprobleeme mõistnud ja vajadusel ka mind abistanud. Et töökohal püsida, tuleb kogu aeg ennast tõestada, et tuled kõigega toime. Tööd tuleb teha väga korralikult, isegi rohkem kui vaja!. Seega oled kogu tööpäeva pingel all. See aga mõjub tervisele. Kasuks on tulnud arvuti kasutamise- ja vene keele oskus. Kuulmispuude tõttu jäi inglise keele õppimine väheseks. Teistest abivahenditest kasutan vibreerivat äratuskella. Perekond ja sõprusringkond suhtuvad minu kuulmispuudesse mõistvalt. See, et on olemas kohalik vaegkuuljate ühing, on väga teretulnud. Olen selle liige ja võtan osa toimuvatest üritustest. Väga kasulikud on õppused, kus selgitatakse kuuldeaparaatide õiget kasutamist ja hooldamist. Saame ka infolehti ja muud teavet. Hea tunne on suhelda ja olla koos omasugustega! Olen väga tänulik, et meie hulgas on aktiivseid eestvedajaid.....

PROJEKTIKOOLITUS JÄTKUS

9. oktoobril olid taas Tallinnas koos EVL ühingute juhid ja kuulmisnõustajad. Projekti „Eesti vaegkuuljate katusorganisatsiooni eestkoste võimekuse tõstmine“ raames toimus jätkukoolitus. Mahukat teemat käsitles lektor Urmo Kübar MTÜ Sihtasutuste Liidust. Pear Tang tutvustas projekti järgnevat tegevusplaani, milline ulatub 2010 a. I poolaastasse.

Vaegkuuljate eestkostealase ümarlaua põhi-temaks oli kuulmisabi- ja kuulmisnõustamine. Ülevaate senisest tegevusest ja järgnevatest üleannetest esitas EVL juhatuse liige Uno Taimla. Kohalikes ühingutes vabatahtlikena kuulmisabi ja nõustamist teostavad inimesed oma sõnavõttudes avaldasid soovi, et nende poolt teostatud töö saaks vormistatud ja tasutud

sotsiaalteenusena. See on kindlasti üks vajalikke eestkostealase tegevuse valdkondi.

Vajalikku teavet kuulmisabivahenditest andis Arvo Kannel Kuulmisrehabilitatsioonikeskusest, Diana Legušš Tervisabi OÜ, AS Tondi

Elektroonika ja MTÜ Jumalalaegas esindajad ei saanud kahjuks osaleda, kuid lubasid olla edaspidi ikka ka head koostööpartnerid.

Tutvustati ka oktoobris ja novembris läbiviidavaid Kuulmiskampania 2009 üritusi ja tegevusi.

EVL Juhatuse esimees Andrus Helenurm tegi kokkuvõtte koolituspäevast ning tutvustas eelolevaid Vaegkuuljate Liidu üritusi.

KUULMISABI JA KUULMISTEENUSTE SAAJAILE

- **Kuulmisrehabilitatsioonikeskus** Tallinn, Lembitu tn 10b, tel 6 454 046, **E-R 9-15**.
- **AS Ida-Tallinna Keskhaigla kõrva-, nina- ja kurguhaiguste osakond** Tallinn, Ravi tn 18, tel. 6207916, 6207061.
- **SA TÜ Kliinikumi kõrvakliiniku kuulmise ja kõnestamise osakond** Tartu Puusepa 1a tel. 7319100 ja 7319470.
- **AS Tondi Elektroonika kauplus** Tallinn, Pärnu mnt 142, tel 6115 616 **E-R 9-13.30**
- **MTÜ Jumalalaegas** Tallinn, Pühavaimu 4, fax 6096611. **Müügijuht Janar Vaik** 53 838 129, janar@laegas.ee
- **Tervise ABI OÜ** Tallinn, Ädala 8 tel 6737 818 **Müügijuht Diana Legušš**, mob 56 451 045 diana@terviseabi.ee
- **Eesti Vaegkuuljate Liit** Tallinn, **Toompuiestee 10**, tel. **6 616 394**
Vastuvõtu päevad teisipäev ja neljapäev
info telefonil 6 616 394.

Väljaandja: **Eesti Vaegkuuljate Liit** tel 6 616 394
Toompuiestee 10, 10137 Tallinn

Uno Taimla, Enn Kiiler

E-post: vaegkuuljad@hotmail.ee,
Kodulehekülj: <http://www.vaegkuuljad.ee>